№ 143 11 Ივლისი, Ოთხშაბათი 1866—1879 11 Ივლისი, Ოთხშაბათი № 143

დროება

ᲧᲝᲚᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. Გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дроэба“.

Გაზეთის ფასი: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

Ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ფასი განცხადებისა: დანაბეჭდებით ასოზე 1 კაპ. ნეულებრივის ცალკეროთი — 5 კ.პ., პატარათი — 4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. Დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

Ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ᲬᲛ. ᲝᲚᲒᲝᲒᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ, ᲮᲕᲐᲚ, ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲡ, ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲬᲕᲐ.

ᲜᲐᲮᲔᲕᲐᲠᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡ-ᲛᲝᲬᲔᲠᲐ

„ᲓᲠᲝᲔᲑᲐᲖᲔ“

მიიღება რედაქციაში—ბაღის (სადოეის) ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლებში, № 33.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба“.

ფასი ნახევარ წლის გაზეთისა, ე. ი. 1 ივლისიდამ წლის დამლევამდინ, გაგზავნით—**ᲮᲣᲗᲘ** მანეთი.

ტელეგრამები

(ხალხოა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ, 6 ივლისს. ქაპის კალონიიდამ იწერებიან, რომ ზუზუებს გამოეგზავნათ ინგლისის ბანკში ელჩი მორიგების თაობაზე მოსალაპარაკებლად. ინგლისელები თანახმა არიან, რომ სამხედრო მოქმედება დროებით შესწყვიტონ ᲔᲮᲝᲚᲝᲗ იმ პირობით, თუ მორიგების უმთავრესი მუხლები ამ თავითვე გამოკვლეული და მიღებული იქნებაო.

ᲡᲢᲐᲛᲑᲣᲚᲘ, 5 ივლისს. სომხების ნაციონალურ კრებამ გადაწყვიტა შესჩივლონ უცხო ქვეყნის წარმომადგენლებს იმ გარემოებაზედ, რომ ᲝᲡმალეთის მთავრობა რუმელიიდამ გადმოსულ მაჰმადიანებს სომხეთში ასახლებს; ამას გარდა უნდა განაცხადონ თავის უკმაყოფილება იმაზედაც, რომ ზეითენში და მარამში ᲝᲡმალოს მთავრობა ურიგოთ იქცევა, ზეითუნში მაგალითად დანიშნეს სამხედრო ლუბერნატორად მაჰმადიანი და სხვ. ნაციონალურ კრებამ გადაწყვიტა მადლობა შეეთვალოს ლორდ ქარნარვონს, რომელიც ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ პარლამენტის სხდომაზე თხოულობდა, რომ ᲝᲡმალეთმა მიანიჭოს სომხეთს დაპირებული რეფორმებიო.

ᲙᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ, 7 ივლისს. Გრაფი Იგნატიევი დანიშნა ნ-ჟეგოროდის ღენერალ-ლუბერნატორად დროებით, სანამ იარმუკა იქნება.

Მარკ ტრაბინი ᲦᲠᲣᲡᲙᲐᲠᲘᲜᲘ დამტკიცდა Იტალიის კონსულად Თფილისში.

Პოლკოვნიკი თ. Დავით Სუმბათოვი Თფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლელად დამტკიცდა.

ᲡᲢᲐᲛᲑᲣᲚᲘ, 6 ივლისს. Ამბობენ, მთავარ ვეზირმა ხაირედდინ-ფაშამ მისცა ᲮᲝᲜᲗᲥᲐᲠᲡ სამსახურიდამ დათხოვნის ქაღალდი, მაგრამ ისევ დარჩებაო, თუ ᲮᲝᲜᲗᲥᲐᲠᲘ მისცემს ნებას, რომ ერთნაირი სამინისტრო შეადგინოს და თუ ᲮᲝᲜᲗᲥᲐᲠᲘ დათანხმდებაო, რომ იქმნეს ᲝᲡმალეთის მეფედ და არა მმართველად.

ᲡᲝᲤᲘᲐ, 6 ივლისს. Ბუშინ შესდგა ახალი სამინისტრო ბოლგარიისა: Შინაგან საქმეთა მინისტრად დაინიშნა—Ბურმოვი, უცხო ქვეყნის საქმეთა—Ბაგრაბანოვი, ფინანსის—Პაჩევიჩი, სამხედრო—Პარენცოვი და იუსტიციისა—Ბაჩეკოვი.

საქართველო

ᲓᲦᲘᲣᲠᲘ

*** Გაზეთის „Ბაქოს Ცნობების“ უკანასკნელს ნომერში დაბეჭდილია ტელეგრამმა, რომელიც იქაურ ნევთის მეპატრონეებს გაუგზავნიათ ფინანსის მინისტრის სახელობაზე და რომელშიაც ესენი სთხოვენ მინისტრს, ნამდვილად აცნობოს—თუ როდის იქნება მზათ Ბაქო Თფილისის რკინის გზაო. Ამავე გაზეთში დაბეჭდილია აგრეთვე ამ ტელეგრამმის პასუხი უფ. მინისტრისა. Აი ეს პასუხი:

„Ბაქოს რკინის გზის საქმე მინისტრების კომიტეტისაგან იქნება ამ მოკლე ხანში განხილული; ეს გზა სამს წელიწადს ნახევარში უნდა იქმნეს სრულიად გათავებული“.

*** Ქალიამ უკვე მოიტანა თავის ნაყოფი: ქალაქის ვაჭრებმა თითქმის ყოველგვარი ᲮᲝᲠᲐᲒᲔᲣᲚᲘ გაეძვიენ ამ უკანასკნელ დროს. Თეთრი პური მაგალითად, რომელიც ადრე გირვანქა შაურათ ისყიდებოდა, ახლა 6—7 კაპეიკ ნაკლებ აღარ ჰყიდიან. Ამნაირადვე გაძვირდა სხვა ყოველი ᲮᲝᲠᲐᲒᲔᲣᲚᲘ და წვანილოულიც.

*** Ეს მეორე კვირა გადის, რაც ქალაქში საშინელი სულისა და გულის შემხუთავი სიცხეებია. ჰაერთის მოძრაობა ვერა გრძნობს კაცი ვერც დღისით და ვერც საღამოთი და ღამით. Შუადღიდამ ოთხ საათამდინ მაინც ისეთი ალმული ადის დედა-მიწას, რომ გეგონებათ ცეცხლი უჩნდებაო. Ბუშინ და გუშინწინ, რამდენიმე ცხენი დაიხოცა ამ სიცხისაგან; გვითხრეს ერთი კაციც მოკედაო ბულვარზედა.

Თუ ამისთანა სიცხეებმა კიდევ რამდენიმე დღეს გასტანა, არ ვიცით რა მოგველის...

*** ᲓᲣᲨᲔᲗᲘᲓᲐᲛ გვატყობინებენ, რომ იქაურ გლეხებში რაღაც უკმაყოფილება ისმის ადგილობრივ ადმინისტრაციაზედაო; ბეგარის გამო არიან როგორც ამბობენ, შეეიწროებულიო და ამაზედ სჩივიანო.

*** Ჩვენ შევიტყეთ, რომ დილმელები ძალიან შეეიწროებული არიან თურმე ამ ჟამად ერთის მხრით იმისაგან, რომ მომეტებული ნაწილი ნამუშევარი კალიამ გაუფუჭა და მეორეს მხრით უფრო კიდევ იმისაგან. რომ იმათი მოსამზღვრე და ადრინდელი მებატონე თ. Ი. ᲯᲐ. მუხრანსკი ძალიან ავიწროებსო წყლის მხრით რადგან რაც წყალია, სულ იმას მიაქვს თავი ვენახებისათვის და გლეხების ვენახები კი მოურწყავი რჩება და ფუჭდებაო.

*** Ბორიდამ გვწერენ, რომ იქაური სომხური შკოლა ძალიან ცუდს მდგომარეობაში არისო, მასწავლებლები მხოლოთ იმას ჰფიქრობენო, რომ დანიშნულ რიცხვს ჯამაგირი აიღონ და უმაწვილების სწავლაზედ სრულიად ყურადღება არა აქვთ მიქცეულიო. სხვათა შორის, ერთი მასწავლებელი ყოფილა ამ შკოლაში, რომელსაც შკოლა საქეიფო სახლად გარდაუქცევია, ეიღაც ქალებსა და ყმაწვილ კაცებს აგროვებს შკოლაში და ქეიფს ეწევიანო. Მშობლებს გაუგიათ, რომ შკოლა გაბილწულია მასწავლებლისაგან და ერთი ამბავი ჩაუდენიათ ხსენებული მასწავლებლისათვის...

*** ᲫᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ სამასწავლებლო სემინარიის გახსნის თაობაზედ ჩვენ მიეიღეთ ამ ქალაქიდამ შემდეგი შენიშვნა:

„ᲑᲣᲨᲘᲜ 5-ს ივლისს, ᲫᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ Დუმის სხდომაზე, სანამ სხდომა გაიხსნებოდა, ᲫᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ გუბერნიის სახალხო შკო-

ლების დირექტორმა უფ. მარსოვმა როგორც კერძო პირმა, მოახსენა დუმას უმაღლესი მმართებლობის ნება, რომ უკვე გარდაწყვეტილიაო რომ ქუთაისის გუბერნიაში აუცილებლად დაარსდეს ერთი სამასწავლებლო სემინარია „სამაგალითო ქართულის შკოლათ“ (съ образцовою грузинской школой).

„მე მომანდო სამასწავლებლო უწყების მზრუნველმაო სთქვა უფ. მარსოვმა, დავეხმარო მას ამ საქმეში და ადგილი ამოვარჩიო—სად ამჯობინებს ეს სემინარიაო. რამდენათაც ამ ცოტა ხანში მოვასწარ ამ გუბერნიის გაცნობა მე არ შემიძლიაო, რომელიმე სხვა ადგილი ვამჯობინო ყოველის მხრით ქუთაისსაო და ამისათვის ჩემი მოხსენებაც მზრუნველთან ამ აზრის იქნებაო.“

„აქ უ. მარსოვმა განმარტა, თუ რით ამჯობინებს რომელი უეზდის ქალაქიც უნდა იყოს, ქუთაისი, და თან დასძინა, რომ, თუ ჩემს აზრს ქალაქიც შეუერთდებაო, მაშინ სემინარია არ აგცილდებათო ქუთაისში.

„ქალაქმა დიდი მადლობა შესწირა უფ. მარსოვს, რომ ასეთს მონაწილეობას იღებს ქუთაისისთვის და ალტაცებით განუცხადა, რომ, სანამ დაწვრილებით ამასვე მოახსენებდეს სამასწავლებლო უწყების მზრუნველს, ეხლა კერძოთ გარდასცეს მას ქალაქის მხრით, რომ ის მზათ არის, რითაც კი შეეძლება, დახმარება გამოუჩინოს ამ საქმეში, გინდ ადგილის ჩუქებით, გინდ ქალაქის შემოსავალ-გასავალის შეხედით ფულითაც, ოღონდ სემინარიას ქუთაისს ნუ ააცილებენ.

„ჩვენ შევიტყევით, უ. ქუთაისის ღუბერნატორს ხსენებული სემინარია ჰსურს დაარსდეს ს. ცეისში ლეჩხუმისა და სამეგრელოს სამზღვარზე. ჩვენ ვერ წარმოგვიდგენია, თუ უ. ღუბერნატორი რითი ხელმძღვანელობს ამ ადგილის გამორჩევის დროს. ცეიში გახლავსთ ერთი ყრუ ადგილას მივარდნილი ყრუ სოფელი, სადაც, ორიოდე ყაზარმის მეტი არა მოიპოვება-რა.

„იმედია, სამასწავლებლო უწყების მზრუნველი არ დაავდებს უყურადღებოთ ქალაქის თხოვნას და არ ააცილებს სემინარიას ქუთაისს.“

⁂ ჩვენ მივიღეთ შემდეგი შენიშვნა ერთის ტფილისის მოქალაქისაგან:

„მას აქეთ რაც ყასაბხანა, მთავრობის განკარგულებით, ქალაქს გარეთ გააწყვეს, ხორცის სიაფე აღარ ყოფილა. ამისა გამო რადგანაც სხვა ყოველივე საზრდო, საჭმელიც და სასმელიც თანდათან უფრო ძვირდება, ზოგიერთს ღარიბს პირთ, არამც თუ უბრალო დღეს, არამედ საუფლო დღესაც არ ღირსებია პირის გახსნა ხორცითა, ხოლო ამათი საზრდო არის ერთი იაფი საჭმელი ესე იგი „მახოხი“ (გამოწურული ქატოს წვენი), რომელიც ნამეტნავათ ისყიდება ავლაბარში, სადაც ერთ კაცს ცხელ-ცხელი კოკით, დიდის თიხის ჩაფით ქუჩა-ქუჩა დააქვს და თითო ჯამით ჰყიდის; ხალხი მარხვაშიაც და ხსნილშიაც, თავიანთ ნაკლულებისა გამო, ამ მახოხით იკვებებიან.

„მაგრამ ახლა ამ „მახოხის“ გამყიდველმაც ნახა, რომ მუშტარი ბლომათ ეტანება, ერთ კაპეიკიანი ჯამი ორ კაპეიკათ გახადა.

„ამ სიძვირისაგან ყასაბხანაში სამი კაცი აშენდა და ნახევარი ქალაქი კი შეწუხებულია.

„ამისათვის რიგია, რომ ქალაქის ზამგეობამ მიხედოს საზრდოს მოაჭრე ხალხთა, შეაძლებინოს მცირედი ფასის დაკლება, და ამით ღირსი გახადოს ხორცის ჭამას დანატრულებული ღარიბი კაცი, რომელსაც საშინელის მჟავის „მახოხის“ ჭამით ყელი ამოხლანძული აქვს..“

ქალაქის ზამგეობამ მიიღო მხედველობაში ეს საზოგადო უკმაყოფილება და შევიწროება ყასაბხანის ქალაქ გარეთ გადატანისაგან და ერთს თავის უკანასკნელ სხდომაში გარდაწყვიტა, იშუამდგომლოს უფ. ტფილისის ღუბერნატორთან, რომ ყასაფხანა ისევ ქალაქში (პარუმბეგოვის შენობაში) იქმნეს გადმოტანილი.

იმედია, რომ უფ. ტფილისის ღუბერნატორი დააკმაყოფილებს ახლა ამ თხოვნას, რადგან ის მიზეზები, რომელთაც აიძულეს შარშან ყასაბხანის ქალაქ გარედ გადატანა, წელს აღარ არსებობენ..

„დროების“ კორრესპონდენცია

ქუთაისი, 6 ივლისს. 4 ამ თვეს იყო მესამე და მგონი უკანასკნელი წარმოდგენა ტფილისიდგან ჩამოსულ ტრუპისა. მესამე და უკანასკნელითქო, ვამბობ, მაგრამ ბევრით უკეთესი იქნებოდა—მეორე და უკანასკნელი რომ ყოფილიყო. წარმოადგინეს „ცოლი თუ კინდა ეს

ფელტონი

გულწრფელი აღიარება

კაცის ცხოვრება თავითგან ბოლომდისინ დღე-ღამესავით მუდამ ცვლა-მოძრაობაში არის.

მე მინდა, ბატონებო, მოგახსენოთ ჩემი ცხოვრების უმთავრესი თავგარდასავალი გულ-მართლობითა.

მე ჩემის ყმაწვილობის მოღმა, ჩემდა სამწუხაროდ, ოსმალოების ქვევრდომობაში ავახილე თვალი: თავითგანვე ჩემი თანა-მემამულე ჩემ მოძმეთ ტანჯვა, ჩაგვრა, თავში ცემის მეტი არა მინახია რა! ბაზვიადებული ლხინ-სიხარული რა არის კაცისთვის, უთუოდ მალე მოსძაგდება, მოსწყინდება, რომ ჭირი, ნაღველი, კვნესა და ოხვრა რა იყოს!...

თუმც მე კერძოდ ჩემის ღირსების შესაფერად მომეტებული სახელიც მქონდა, პატივიც, კარგი ყოფა-ცხოვრებაც და სიმდიდრეც მამა-პაპეული, თუ ჩემგან შეძენილი, რომლით შემეძლო თავისუფლად ოსმალურ გალაღებით და შვებით სიცოცხლე; მაგრამ ესე ყველა გარეული გამოჩენილობა თვალში სრულ არაფრად არ მომდიოდა!

პირად ძალა-ნებრივ სიმხიარულე-კმაყოფილებას ვიჩენდი მარტო ოსმალოების სათვალ-ფერისოდ; მაგრამ შინაგან ტკბილი სული, გული მუდამ ჟამს რაღაცა გამოურკვეველი სიმწუხრის ბნელ უკუნით მოცული მქონდა, ვცდილობდი მუდამ ცისმარე დღეს, ამ ჩემი დავარდნილ-დაცემული მდგომარეობას როგორმე გაუმჯობესებას. მაგრამ ვერაფერი ვერ მოვიგვარე!..

ან როგორ ავიცილებდი თავითგან ევრეთ ბოროტ-მოვლინებათ, როდის ერთის მხრით ოსმალოების უსამართლობა, მძლავრობა, ცარცვა-მგლეჯელობა, დამაქცეველობა და ჩემ ტკბილი სამშობლოს უკიდურესი აოხრება, გატიალება დღითგან-დღეზედ უფრო და უფრო მატულობდა?.. მეორე მხრით ჩემსა საყვარელ მოძმე მესხ-კლარჯთა ზნეობრივი საშინელი გარყვნა, განებიერება, ავგულობა, მეთავეთობა, სიხარბე, მგლეჯელობა, მოსისხლობა, ჭრა, კვლა და მისთანა კაცობრიობითის გზა-კვლითგან გარედ გასვლა ღუპავდა ჩემს ქვეყანასა! მით ერთი საათი მე ერთ დღედ მიმაჩნდა, დღე ერთ მზგებრად, მზგეფრი თთვედ, თთვე ერთ წლად და წელიწადი ერთ მრთელ საუკუნოებად.

ჯერ ოცი, ოც-და-ხუთის წლისა არ ვიყავი, რომ მრავალ საუკუნოების უწყალოდ დატანჯულ მსხვერპლადა ვჰგრძნობდი მე ჩემს ნორჩ, ახლად გაშლილ ყვავილოვან სიცოცხლესა! ამ ნაირი ჩემი ტანჯული სიცოცხლის წამლად ვსთქვი ქვეყანაში შესვლა, ცოლის შერთვა, დაწვრილ შვილება, ხან ერთზედ, ხან მეორეზედ გულის გადაყოლება, მოყვრებში კარგი დროების გატარება, ლხინი, სიხარული, ნავაუდობა და მისთანა კაცის გულის მასიმოვნე. მაგრამ ამ ყველა საშუალებამ რაც არ მომიმატა უფრო ჭირი-ჭირზედ, თვარემ საიმისოდ არა შეუმსუბუქებიათ რა ჩემთვის. ერთის სიტყვით, რკინის გალიაში შენწვდეულ ვეფხვის მდგომარეობას ჰგავდა დაახლოებით ჩემი მდგომარეობა მუდამ ვცდილობდი ჩემის თავის და ჩემთა მოძმეთა გამოხსნას ჩემი ქვეყნითურთ ოსმალოების ხელიდგან და რუს ხელმწიფის ქვეშევრდომობაში შესვლას, რომლის მფარველობაშიც იყვნენ დიდის ხნის მოღმა ჩემთ უმრავლეს საყვარელ მოძმეთ მხარე-ქვეყნები: იმერეთი, ქართლი, კახეთი, მესხეთის მცირე ნაწილი და სხვა; მაგრამ, არ იქნა არ მეღირსა!..

1853-ს ომიანობისა, ცოტა რამ იმედი მომეცა. ვამბობდი: აგერ ახლა გამოვალ ოსმალოების ქვეშევრდომობითგან, ჩემიანებსა და ჩემს ქვეყანასაც გამოვიხსნი იმათ მტარვალობითგან და

არის,“ „მოტია,“ „ცელქები“ და „ბიქის დღიური“ ბოგოლისა, გადმოთარგმნილი ა. მესხისაგან.

„ბიჟის დღიური“ ქართულს ენაზე, რომელსაც ა. ციფიანი ადგენდა, ვერ წავიდა ისე, როგორის მოლოდინიც გვქონდა. ბარდა ჩინებულის მორთულობისა და სწორეთგიჟური შეხედულობისა, არა რჩებოდა-რა კაცს ხსოვნაში; ის გულის გამგლეჯი შთაბეჭდილება, რომელიც უნდა მოხდეს ამ დროს მცირეთ მგრძნობიერ კაცში, სრულებით არ მომხდარა. მითომ ჰბაძავდა პრავდინს, მაგრამ....

„ცოლი თუ გინდათ, ეს არის!“ წავიდა გვარიანათ. საფაროვის ქალმა ითამაშა ნამდვილი ჭირვეული ცოლის როლი, ნამეტურ ის ალაგი, სადაც ისტერიკა მოდის. ვ. აბაშიძეს, რომელიც ადვოკატის როლს თამაშობდა, ცოტა არ იყოს უგულობა ეტყობოდა; მაგრამ მაგიერათ აძათი ნაკლულევანება დაგვირგვინა უ. მაჩაბელმა იმერლის როლში. გასაკვირველია, ნუთუ ისეთი სიძვირეა კაცის თფილისში, რომ ასეთი უხეირო მოთამაშე აიყვანოს ტრუპამ ნამეტურ იმისანა როლებისათვის როგორც „პეპო“ და „იმერელის“ როლი? იმერეთში „იმერლის“ როლი ითამაშოს ქართველმა კაცმა, მემრე იმისანა მოუხერხებელმა, როგორც უ. მაჩაბელია, ეს მეტის-მეტი სითამამეა! აი ქართველი მეურმე იყოს ან კიდე სხვა ამგვარი, მესმის...

„მოტიაში“ თამაშობდნენ თქვენგან ცნობილი ამ პიესაში პირები, გარდა საფაროვის ქალისა (მაგიერათ კორინთელი—მოტიას როლს). ვერ წარმოიდგენთ რა მოლოდინი გვქონდა ამ ჩინებული ვოდევილისა. ორი საუკეთესო მოთამაშე (აბაშიძე და მესხი) საუკეთესო როლებს თამაშობდნენ და თამამათ შემიძლიან ვთქვა, რომ ორივემ საუკეთესოთ გააფუჭეს. მესხი, რომლისთვისაც თითქოს ეს როლი განგებ არის გაჩენილი ან რომელიც თვითონ არის ამ როლისათვის შექმნილი, ისე გაფუჭდა, რომ სიბრალული მოუვიდოდა მაყურებელს. აღარც ის შესაფერი მიხვრა-მოხვრა, აღარც ის სახის გამომეტყველება, რომლის დაჩვეულნიც ვიყავით ამ როლში აქაურები. დახტოდა რაღაც უგემურათ და, ვითომ ხალხის გასაცინებლათ, წამოისროდა უადგილო ალაგს შეუფერებელ მახვილობებს, რომლებიც სრულიად არ ეწებებოდნენ ერთმანეთსა.

ვ. აბაშიძე ფარფაროვსკის როლში შესანიშნავი იყო ყოველთვის; ამ წარმოდგენაში კი არ ვიცი რა დაემართა; გადაჭარბებაც ყოველთვის უყვარდა, მაგრამ ამდენათაც სწორეთ არ გამიგონია!

აქაო და ხალხი გავაცინოვო, ამისთვის ხომ მალაყზე არ უნდა გადავიდეს კაცი. რაღაც კანკანის თამაში გამიგონია, სწორეთ იმისთანა ფიგურებს აკეთებდა ხოლმე სცენაზე. აბაშიძემ უნდა იცოდეს, მგონი, რომ თეატრში ბევრ ნაირი ხალხი დადის; ამ გვარი ქცევა ზოგს გააცინებს, ზოგს ალტაცებაში მოიყვანს და ზოგს შემდეგში თეატრში წასვლის სურვილს დაუკარგავს. ამ შემთხვევაში მოთამაშემ არც მწვადი უნდა დასწვას და არც შამფური, უნდა ითამაშოს ისე, როგორც ნამდვილად როლის ხასიათი თხოულობს...

„მოტია“, კორინთელის ქალი, ერთობ უმარილო იყო; მხოლოთ ერთი სიტყვის მეტი იმას გულით და ხეირიანათ არ უთქვამს, ეს სიტყვაც გახლავთ “მინდა.“

ნიფადორა კუზმინიჩნას როლი ისე შეუფერებლათ ითამაშა გაბუნიას ქალმა, როგორც ესვე ითამაშებს მშვენიერ ელენეს.

ციელასგან იმედ-გადაწყვეტილი ვფიქრობდით „ცელქებით“ დატკბობას; მაგრამ ზემოთ-მოხსენებულები შეგვანატრა ამან. საფაროვის ქალის თამაშმა არათუ ცელქები წარმოვიდგინა, არამედ მე ვერც კი წარმომიდგენია რას თამაშობდა და რა უნდოდა, რომ ეთამაშნა. ის სიცოცხლე, რომელიც თითქმის ყველა ვოდევილებში ამ ჩინებულ მოთამაშესა აქვს, ის მიხვრა-მოხვრა თითქოს სანანებლათ გახდომიაო და გაბუტული იდგა სცენის კუთხეში, დალურსმულივით. ამბობენ, როლი არ იცოდაო; მაგრამ დიაკონივით კი სხარტალობდა-და..

ვ. აბაშიძემ (ბორდიცინის როლში) თუმცა გადააჭარბა, მაგრამ შეიძლება თქვას კაცმა, რომ გვარიანათ ითამაშაო. ა. მესხმაც (ბოლუბკინის როლი) ითამაშა ერთ რიგათ; მაგრამ ვისაც ამ როლში უ. ლეჟავა უნახავს, გასაკვირველი არ იქნება, რომ სხვა არ მოეწონოს. ზაკამსკის როლს თამაშობდა უ. მაჩაბელი, რომელმაც ჩინებულათ წარმოგვიდგინაო ნიკოლოზ პირველის დროის კარგათ გაწრთვნილი სალდათი.

ბათავების დროს, როცა გადავხედე აუარებელ ხალხს, ჩემ-და-უნებურათ მო-

---

დიდებულ რუსეთს შეუერთები. მაგრამ, საუბედუროდ, ყოველი საშუალი გამიწყდა, გზა-კვალი დამეხშა, ყოველგნით ფოლხი მომედგა და ხელი მომეცარა!.. ვანა მოიპოება ყოველთვის სადმე მისთანა ერთგული მოყვარე მეგობარი, რომ შენი ხვაშიადი მოანდო, პატიოსნად შეგინახოს და არა გაგთქვას? ვანა მოიძებება მუდამ თ. გრ. ბურიელისთანა, უ. მ. მეფისაშვილისთანა და ზოგიერთ ახალციხელებისთანა გამოსადეგი ძმა კაცები გაჭირებული კაცის ხელის-ხელმანდილად და წყლული გულის სალბუნ-წამლად, რომ ისარგებლოს ჩემისთანა სვე-ბედისაგან განწირულმა კაცმა?!..

რაც იქნა, იქნა, მადლობა ღმერთსა, იმათ სრულ აღარ მოვიხსენებ, ყველას დავიწყების უფსკრულში მივსცემ. ახლა მადლობა, ქება და დიდება ყოვლის მპყრობელს, ყოვლის შემძლებელს, ყოვლად სახიერს ერთს ღმერთსა, რომ ამ ყველა ჩემის გულ-სულის შემაიწროებელმა ბნელ ღამის წამმა განვლო, გარდიარა. 1877 წლის ომიანობის მოღმა, ჩემდა საუკუნო სასიხარულოდ მომეცა საშუალება ღვთის მადლით მაღალ რუს ხელმწიფის მფარველობის ქვეშ შესვლისა, მეცა და ჩემს თანამოძმეთაცა ჩვენს მრავალ რიცხვედ ძმათა თანა შეერთებითა. ღვთის კურთხეული განგება რომ ჰხედავდა მუდამ ჩემი შეწუხებული გულის კვნესა-ოხვრასა, ნუგეშით მომაგო სამაგიერო, მით ღამის ბნელი უკუნი ბრწყინვალ დღედ გარმექცა. სიმწუხრე სიხარულად და ჭირი ლხინზედ შეეცვალა!..

მის მოღმა დაუახლოვდი ქ. თბილისს სხვა-და-სხვა ჩინებულ პირთა, თავადთა და აზნაურთა. თავითგან მოყოლებული უკანასკნელ აღსავლის მქონე პირთამდის და მათთანა პატივცემულ ყოველ წოდების პირთა ისეთი საგრძნობი შთაბეჭდილება მოახდინეს ჩემს გულში, რომ ვერაოდეს ვერ დავივიწყებ ჩემს დღეში მე იმათ დიდ მოკეთობას, წრფელ კაცთ-მოყვარებას და მილებულებას!.. თუმც ახლა დროებით ცოტა ხნით დავშორდი მე იმათ მწყალობელ მოკეთე მოყვრობას, მაგრამ სული-გული ისევ იმათთან მიბრუნამს, იგინი არიან ჩემი გონების მარად მაბრწყენნი, სასო-იმდენი და დაუვიწყებლად ძვირფასნი სახსოვარნი...

ღმერთმან ჰქმნას, ისევ მალე მივხდე მე ჩემი გულის საწადსა, მათთან ხლებასა, რომლის მსგავსი უბედნიერესი წამი არ შეიძლება იყოს ჩემთვის ამ ქვეყანაზედა... ღმერთმან ჰქნას, მეცა და ჩემთ თანამოძმეთაცა საქმით დაგვემტკიცებინოს ჩვენგან მოსალოდი კეთილშობილური მოქმედება; შეერთებულ ვიყოთ მტკიცე ძმურად ჩვენს დიდის ხნის აქეთ დაშორებულ მრავალ რიცხვ ძმათათანა, სულითა და გულითა და ყოველი კეთილ განწყობილებითა ხელი-ხელს მივცეს და გარდგვედგას ის გმირული ნაბიჯები, რითაც განთქმულ იყვნენ ქრისტიანობისა ჩვენი წინაპარნი საქვეყნოდ, ეხაროსთ დიდის ხნის მოღმა იმათ ღრმად მიძინებულს სულს-გულსა და იშვებდენ ჩვენის ღირს მემკვიდრეობითა, რომლით წინ წავა ქვეყნის მაშენებლობა. განახლდებიან ციხე-ტაძარნი, სამოქალაქო ვაჭრობა, ხელოსნობა, სწავლა-მეცნიერება ზნე კეთილობით, ერთი ათასად და ათი ათასად წარიმართება მიწის შემუშავება, ნერგვა, წინდვა, მყვნა გამრავლდება, ყოველი საზრდო გაგვიეფთება, რომ ყოველი კაცი ბედნიერების გზა-კვალს დაადგეს ღვთის მსახურებით, სიმართლით და კაცთ-მოყვარებითა...

შარიფ-ბეგ ხიმშიაშვილი.

ქ. არტაანი, 29 თიბათვეს.

მადგა ტუჩებზე ანდაზა: „შინაურ მღვდელს შენდობა არა აქვს.“

მაყურებელი,

უცხო ქვეყნები

საფრანგეთი

პარიჟული კორრესპონდენტი გაზეთის „ბელგიის დამოუკიდებლობისა“, სხვათა შორის, იწერება, რომ 12 ივლისისათვის, როდესაც პრინც ნაპოლეონის გვამი უნდა მიიტანონ ლონდონში დასამარხავად, დიდ ძალი ხალხი აპირებს პარიჟიდამ წასვლასაო; ყველა გამოჩენილი ბონაპარტისტები უეჭველად წავლენო; რუე ერთი კვირით ადრე წავა, რომ დამარხვის ცერემონია მოახდინოს.

—წელს ხაფრანგეთში და ინგლისში ძალიან სუსტ მოსავალს მოელიან, რადგან გაზაფხულზე და ზაფხულზე ცუდი ტაროსები იდგაო. განსაკუთრებით პურისა და ქერის მოსავალს ამბობენ ცუდს. საფრანგეთის შინაგან საქმეთა მინისტრმა ლეპერმა გამოაცხადა ამას წინათ სამინისტროს რჩევაში, რომ, სუსტი მოსავლის გამო, წელს საფრანგეთს უკანასკნელი 600 მილიონი ფრანკის (230 მილიონ მანეთამდინ) მარტო პურის ყიდვა დასჭირდებაო სამძღვარ გარეთაო.

აბრეშუმისა და ღვინის მოსავალსაც, ისმის, კარგსად მოელიან წელს საფრანგეთში.

მაგიერად არც ერთ სახელმწიფოს არა აქვს უფლება ისე თამამად და სამართლიანად დატრაბახოს თავის ფინანსების ჩინებულ მდგომარეობით, როგორც საფრანგეთს: იიუჯეტის (სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის) თაობაზე მოლაპარაკების დროს ფინანსის მინისტრმა გამოაცხადა დეპუტატთ პალატაში, რომ ივნისის თვის განმავალობაში საფრანგეთის ხაზინას, ყველა ხარჯს გარდა, 17 მილიონი ფრაკი წმინდა შემოსავალი დარჩაო.

განცხადებანი

გამგებელი კომიტეტი თფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა საზოგადოებისა შესაწევნელად შეუძლებელთა მოსწავლეთათვის ამით აცხადებს, რომ არძების შემოტანა ბავშვების მიღებაზედ შკოლაში ამ წლის სეკტემბრიდგან შეიძლება ივნისის ათიდგან აგვისტოს ოც-და-ხუთამდე. არძასთან საჭიროა იყოს წარმოდგენილი ნათლობის მოწმობა ან კანტორის, ან ადგილობრივი მღვდლისა. არძებს მიიღებს ვიცე-პრედსედატელი გამგებელი კომიტეტისა თავ. დავით ივანეს ძე აბალიშვილი თფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა ბანკში და შკოლის მასწავლებელი უ. ყიფიანი თვით შკოლის სადგომში, რომელიც იმყოფება კუკიაში, აგურის ქუჩაზე, თაქთაქიშვილის ახლებში.

(6—6)

გამოვიდა და ისყიდება

„ბუტიაობა“

ვოდევილი

აკაკი წერეთლისა

ისყიდება ჩარკვიანის, ვართანოვის და ბრიქუროვის წიგნის მაღაზიებში, აგრეთვე უფ. შავერდოვის გაზეთის სააგენტოში, ბულვარზე.

მაქვს პატივი ვაუწყო თფილისის პატივცემულ ვაჭრებს, რომ მე მოვიტანე პარიჟიდამ ყოველ გვარი საქონლის ნიმუშები, რომლებზედაც ვი-

ლებ ზაკაზებს კარგის პირობებით.

მსურველთ შეუძლიანთ ნახონ ეს ნიმუშები უ. არწრუნის ქარვასლაში № 181, სადაც იქმნება გამოფენილი მოკლე ხნით. პარიჟის ფირმა: **Gilles et Iohan Chandons.**

წარმომადგენელი ზ. იეზოვი.

(12—12

მიიცემა ქირით

მარიამობის პირველიდან მაღაზია შკაფებით და სხვა რიგი გამართულობით (შეიძლება უამათოთაც) ვარანცოვის პამიატნიკის გვერდზე, ნარიმანოვის სახლებში.

მსურველს დაწვრილებით შეუძლიან გაიგოს აბესალომოვის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩაზე. (1—1)

დაიბეჭდა და ისყიდება

მერვე კარი

„ყარამანიანისა“

კუკიის ხიდზედ, ვართანოვის წიგნის მაღაზიაში მირზოევის დუქნებში.

და აგრეთვე ისყიდება იქვე I, II, III, IV, V, VI და VII კარი ყარამანიანისა

ფასი 40 კაპ.

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი . .	9	21	5	18	მ.	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა . . .	10	11	6	27	-	85	-	44
გორი. . . .	11	58	9	43	3	„	1	53
ხაშური . . .	1	29	11	57	4	73	2	42
სურამი . . .	1	44			4	90	2	61
ყვირილა . .	5	49			7	21	3	69
რიონი. . . .	6	57			8	44	4	31
სამტრედია .	7	51			9	66	4	93
ახალ-სენაკი	8	43			10	71	5	47
ფოთი. . . .	9	50			12	24	6	26
ფოთი	9	3						
ახალ-სენაკი.	10	14			1	53	-	78
სამტრედია .	11	5			2	61	1	33
რიონი . . .	12	13			3	84	1	97
ყვირილა . .	1	18	ღამე.		5	3	2	56
სურამი . . .	5	12	1	10	7	34	3	74
ხაშური . . .	5	39	1	37	7	51	3	84
გორი	7	5	4	8	9	24	4	73
მცხეთა . .	8	50	6	59	11	39	5	82
თფილისი. .	9	31	7	6	12	24	6	26

ტელეგრაფი	მან	კაპ.
ოცი სიტყვა თფილისიდამ. კავკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში	—	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს,	2	—
პეტერბურღს, ვარშავს	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში .	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში .	3	50
ინგლისში.	3	75

ფოჩტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და საზღვარ გარეთ:	კაპ
ღია წიგნას	3
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	7

მაზანდა	მან	კაპ
თფილისი 4 ივლისს.		
ფქვ. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	2	20
ფქვ. წითელი . .	1	60
ქერი ფუთი . . .	1	40
ბამბა ერევნისა, ფუთი.	8	50
—ამერიკისა, ფუთი .	9	30
ბაქენტილი ბამბა ფუთი.	10	70
მატყლი თუშური ფუთი.	8	20
—თარაქამისა ფუთი .	4	30
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	10
ქონი ფუთი . . .	5	90
ქონის სანთელი ფუთი.	7	60
სტეარინის სანთელი ფ.	12	35
ხორცი ძროხისა .ლიტრა	—	81
—ცხვრისა, ლიტრა . .	—	90
სპირტი ვედრო . . .	4	50
შაქარი ბროც. ფუთ .	7	10
—ფხვნილი ფუთი .	5	75
ყავა რგვალი გრვ. .	—	60
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	11	80
თამბაქო საშუალო ფთ.	6	70

თფილისის სამკურნალო.

ერევნ. მოედ., წინამძღვაროვ. სახლი.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე დილის 8 საათიდამ 10-დინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი და ბარალევიჩი—შინაგ. ავათმყოფობის.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი და ბაბოვი—გულისა და შინაგ. ავათმყოფ.; რეიხი—თვალის, ყურავლევი—კანისა და ვენერიულის, ბახუტოვი—ქალისა და ბავშვების.

ო თ ხ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი—შინაგ, ბაბაევი—ნერვების.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი—შინაგ. ავათმყ. და ყურავლევი—კანის და ვენერიულის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს იქნებიან: ლისიცევი, ბაბოვი, ბაბაევი და ბახუტოვი.

შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი, რეიხი და ყურავლევი.

ორბელი — კბილის ექიმი და ბაბაევი მიიღებენ შინ, ღარიბებს მუქთად.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 10 Іюня 1879 г. Типографія Меликова. გამოშც. ს. მელიქიშვილი. რედ. ს. მესხი.